

קוזלובסקי חיה

ילידת 1928, ישראל

התגייסה לפלמ"ח ב-1942

הצטרפה לקורס הגרעונים בשפיים ב-1945

ה ע ס נ ה ר י ס ' 0

חודשים וכללו בנוסף ללימודי המורס גם לימודים טכניים להכרת המכשיר והפעלתו. נדרש מאיתנו מאמץ, הקשבה רבה לקליטת הצלילים, בזכות צוות המדריכים, העידוד והקשר ההדדי בינינו סיימנו בהצלחה. רובנו נשלחנו כ"גדעונים" לעבוד במסגרת המוסד לעלייה ב' בחו"ל ובליווי אוניות.

נשלחתי תחילה להיות אלחוטאית בקיבוץ איילת השחר במטה פלוגה ט', בפיקודם של משה קלמן ז"ל ועודד מסר, ומטעם ה"הגנה" - כרכות נפת הצפון, בפיקודו של מישאל שכטר, ומזכירו דאז צבי צור (צ'רה).

התחנה היתה ממוקמת בצריף מבודד בחורשה, בחדר קטן הצמוד למגורים של משפחה. רק למפקד הפלוגה היתה רשות להיכנס למקום. היה זה בשנת 47-1946, המצב מתוח, התנכלויות של הערבים באזור, חיפושים של הבריטים, ולמרות הכל הפעילות הסודית מגבול לבנון של הכרחת העולים, נמשכה. עזרתי בקבלת העולים שהגיעו לאיילת השחר, לאחר שציידנו אותם בתעודות זהות מזויפות, הייתי מלווה קבוצות קטנות דרך בית המכס בראש פינה לחיפה. השתתפתי בפעולת ליל הגשרים כאלחוטאית מתחנה ברמות נפתלי.

תקופה קצרה עבדתי בתחנת האלחוט של הפלוגה הימית בחדרה, וכאלחוטאית במועצת הפלמ"ח בתל-אביב. התחנה היתה ממוקמת בביתו של אחד ממפקדי הפלמ"ח, משפחת סיני. הזדהתי כתלמידת סמינר לדוגמא, מדי בוקר יצאתי "בדרך לסמינר" לקבלת חומר בביתם של כרמלה וחיים רון בצפון תל-אביב. באחד הימים נקראתי לשיחה אצל יגאל אלון, הוא הודיע שעלי לעלות על אוניית מפילים, והסיע אותי להיפרד מבני משפחתי. סיפרתי להם שעלי ללכת ללימודים, שימשכו כ-3 חודשים. משם ליווה אותי עד לבית סולל בונה בחיפה. שם אמורה הייתי להצטרף לשני ימאים, הם כסבלים ואני כאחות ולעלות על האוניה "אקסודוס" שעגנה בנמל חיפה. אך הבריטים לא איפשרו לנו לעלות על האוניה.

לאחר סיום ביה"ס העממי - עברתי לביה"ס החקלאי בנחלת יהודה.

ב-1942 הצטרפנו לבוגרי מקווה ישראל ויחדיו התגייסנו להכשרה מגויסת של הפלמ"ח בקיבוץ חפציבה. עבדנו שבועיים בענפים שונים בקיבוץ, ושבועיים למדנו והתאמנו. אימונים בנשק, סיוורים בסביבה, עליה לפסגת הגלבע לאימונים ומטווחים.

זכור לי המסע למצדה שנערך כ-10 ימים הליכה קשה ומתישה, העלייה למצדה, שהודות לסיירים שעזרו לנו עברה בהצלחה.

זריחת השמש והשקיעה מעל פסגת המצדה, הסיור באתרים ושרידי העתיקות - זוהי חוויה נהדרת אשר לימדנו פרק בתולדות עם ישראל.

ירדנו מהמצדה דרך הסוללה, הצטיידנו במזון והפלגנו בסירות לקליה. שם חיכתה לנו "קבלת פנים" של הבריטים שערכו חיפוש וחקירה.

הנשק שהיה ברשותנו היה מוסתר במחבוא אצל מספר מפקדים שהצליחו להתחמק מהחקירה.

הזדהינו שאנו חברי תנועת הנוער העובד, שוחררנו והמשכנו דרכנו לרמת רחל וירושלים.

ב-1945 הקמנו את היאחזות חקוק ועברנו לפלוגה ט' שבצפון. עסקנו בעבודות הבנייה וסיקול בבניית המצודה, עד לגמר הבנייה שכנו באוהלים, המטבח וחדר האוכל היו ממוקמים באחד ממחסני סולל בונה.

מפקד המחלקה והיאחזות היה אפרים (פמה) קוזלובסקי. הוא היה אחראי על האימונים והצרכים בהיאחזות, והיטיב להסתיר את הנשק הבלתי ליגאלי בסליקים בטוחים.

לאחר השבת השחורה הרבו הבריטים בחיפושים בקיבוצי הצפון. באחד הימים הקיפו הבריטים את המצודה, ערכו חיפוש רציני ולמרבה המזל לא איתרו את הנשק, וכן לא מצאו את מכשיר האלחוט. בסיום החקירה מינו הבריטים את מפקד המחלקה שלנו פמה ל"מוכתר המקום". אכן מינוני אירוני ורשמי, מידי מפקד בריטי.

ב-1945 נשלחתי לקורס אלחוט מורס בקיבוץ שפיים. היה זה אחד הקורסים הסודיים ביותר. הלימודים נמשכו כ-3

ההעמסה נעשתה באחד המפרצים ליד מרסיי. העלינו כ- 500 איש, הצפיפות היתה רבה. היתה זו אוניית משא קטנה שתחולתה אולי התאימה ל-300 איש. הותקנו דרגשים צרים, העולים יוצאי פולין ומרוקו. הצפיפות הרבה והתנאים הקשים גרמו לאווירה קשה. בשעות היום היינו רחוסים במחסני האוניה, כיוון שעדיין סיררו מטוסיפ בריטיים. אך לעת ערב יכולנו לעלות על סיפון האוניה. האוכל והשתייה היו מחולקים לעולים בהקצבה. מנוע האוניה לא פעל כראוי ועצרנו מספר פעמים בלב- ים. הקפטן והמלחים האיטלקים עבדו במסירות רבה, ההפלגה נמשכה כ-12 יום.

הגענו לחיפה באחת ההפוגות, קיבלונו אנשי או"ם. התרגשתי כשנפגשתי עם חיילים עבריים חובשי כובע הגרב. העולים נשלחו במשאיות למחנות שונים בארץ. אני נשלחתי כעבור 24 שעות חזרה לאיטליה. כיוון שהפעילות בעלייה ב' היתה בעיצומה והיה חוסר באלחוטאים.

בסוף דצמבר 1948 נשלחתי כגדעונית מלווה על האוניה "קפלוס הדרומית", אוניית משא שנרכשה במקסיקו להובלת נשק והפכוה לאוניית עולים. הצוות אמריקאי, רב חובל אמריקאי ואשתו נורבגית שעבדה כאחות באוניה. יצאנו מנאפולי למקום היעד, אחד ממפרצי העיירה "בקר" שביוגוסלביה. כשהתקרבו למקום ההעמסה בשעות הבוקר המוקדמות נגלה לפנינו מראה שלא אשכח, אלפי אנשים, נשים וטף שהגיעו ברכבות אל המפרץ, מחכים על החוף מנופפים לשלום, על גבי חלונות הרכבת תלויים עדיין חיתולים וכבסים.

העלינו את העולים בסדר מופת, כל אחד קיבל אחד מן הדרגשים, ללא תלונה ובהבעת תודה. כ-4,500 יוצאי בולגריה, חלקם פטטו בעברית דלה, לשון הקודש, וכ- 300 עולים יוצאי הונגריה. המזון והמים חולקו בהקצבה. כמשך שעות היום שהינו במחסני האוניה, בערבים יצאנו אל הסיפון. העולים ארגנו תכנית שירה ונגינה. נהניתי והתרגשתי מהחוויות המשותפות.

בנובמבר 1947 נשלחתי לבדי עם פספורט בריטי במטוס סקנדינבי לפרג. היעד היה להגיע לאיטליה אך הכניסה מישראל היתה אסורה באותם הימים. במטוס פגשתי זוג חברי קיבוץ משמר העמק, שסיפרו לי שהם נוסעים ל"מעיינות קרלסברג" ואני סיפרתי שאני נוסעת לפגוש את סבתי ששרדה מהשואה (סיפורי סבתא). בשדה התעופה בפרג התברר שאנחנו נוסעים לאותו מקום - יוזספקה 7. כשהגענו למרכז לגולה, בפרג, שמענו שירה וריקודים. דגלי ישראל התנופפו, היתה זו חוויה מרגשת. הגענו ב-29 לנובמבר, יום החלטת האומות המאוחדות על כינון מדינה ליהודים בארץ ישראל!

בפרג נפגשתי עם אנשים וחברים שטיפלו בסידור הנדירות לטוס לארץ כביכול, דרך רומא. לאחר הניית לילה לא המשכתי בטיסה, נשארתי במלון שם פגשתי בחברי הגדעונים והגעתי לתחנת האלחוט במילנו. קיבלתי תעודת פליטה בשם אליזבת פולצק, הפספורט הבריטי נלקח לטובת עלייה ד'.

תחנת האלחוט היתה ממוקמת בכפר קטן, אבייטה, כ-30 ק"מ ממילנו. בקירבת מקום היה מחנה פליטים גדול, אך היה אסור לנו ליצור קשר איתם. כאשר נסעתי ברכבת ממילנו לאבייטה, הייתי שומעת את שפת האידיש, אך כמובן התעלמתי מהם, והם לא ידעו את זהותי. יצרנו קשר אלחוטי עם התחנות המפורדות באירופה, עם הארץ, ועם אוניות המעפילים. היינו מעבירים הוראות למפקדי האוניות ומדווחים על הנעשה באוניה, מקום המצאה ומסלולה. החומר נשלח בצופן סודי.

נשלחתי לעבוד כפריו, בעיצומם של הדיונים באומות המאוחדות לגבי מדינת ישראל, דיווחנו למוסדות הלאומיים על הדיונים המתנהלים. מפריו נשלחתי לעבוד בתחנת האלחוט ברומא, ומשם בליווי אוניות מעפילים "לא תפחידוני" ו"קפלוס הדרומית", שהעלתה עולים מבולגריה ומיוגוסלביה. כשוכי מהשליחות בחו"ל בסוף 1948 המשכתי לשרת כחיילת במסגרת צבאית בתחנת האלחוט לתפקידים מיוחדים - תח"ל.

היתה זאת תקופה משמעותית בחיי, הקשר המסור, הרעות בינינו, הגשמת המשימות - מלווים אותי כל חיי. נשאתי למפקדי מהיחזות חקוק - פמה קוזלובסקי, הקמנו משפחה, 3 ילדים ושמונה נכדים. אני המשכתי בלימודי הסמכה להוראה ועבדתי כגננת עד לשנת 1997. היום כגימלאית אני נהנית מלימודים במכללה לגימלאים כגבעתיים, עוסקת בציור ובהתנדבות.

חוויות מעבודתי באוניות עולים

בסוף חודש מאי 1948 נשלחתי כגדעונית על האוניה "לא תפחידוני - ירדנה" בהפלגתה השניה כאוניית עולים.

של האוניה), לטפל ביולדות, בתינוקות וכן גם בילדים שחלו וקיבלו חום גבוה.

למרות מחלת הים שתקפה אותי לעתים, הכל התנהל כשורה. קיימתי קשר עם התחנה באיטליה ובארץ, וקלטתי מידי בוקר את שידורי מזג האויר מהתחנה בגרינוויץ. כל יום שידרתי בשורה נוספת, והוספתי ש"ידנו עוד נטויה". ההפלגה נמשכה כ-8 ימים.

בחיפה קיבלנו חיילים ופקידים ישראלים, כולנו התרגשנו, ופרצה שירה אדירה, שירת התקווה והבאנו שלום עליכם. יצאתי לשליחות עם פספורט מנדטורי וחזרתי כחיילת בצבא הגנה לישראל.

המלווים והימאים באוניה - מאיר פלק ז"ל, דוד שטרן ו- וילי רוסטוקר.

באחד הימים נקראתי לטפל ביולדת שילדה במזל טוב, ולמחרת התבשרנו בהולדת תאומים. לאחר זמן מה לידה שלישית. היולדות והתינוקות קיבלו טיפול נאות והרגישו בטוב.

ועוד אנו טרודים בלידות, נתבשרנו שעלינו להתכונן לעריכת שלוש חתונות. שלושה זוגות מיוצאי בולגריה החליטו להינשא טרם עלותם ארצה.

רב החובל וחזן ניהלו את טכס הנישואין, ואנו המלווים הישראלים היינו שושבינים. נערכה תכנית אומנותית, מקהלה ושירה בציבור. בעודי עומדת כשושבינית, עיני זלגו דמעות.

עודני צעירה, והוטלו עלי משימות כה אחריות, לעבוד כגדעונית (או כשם שרב החובל דרש לכנות: קצינת הקשר

ולאחר קום המדינה ועזיבת הבריטים את נמל חיפה - נוהרים בלב מרנין אל "אוניות העולים"